

25 Aralık 2013

Sayı : 64272063-610 - 5505

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-34254)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 27.11.2013 tarih ve 43452547-120-07-152132 sayılı yazısı.

Elazığ Milletvekili Sayın Enver ERDEM'in tarafıma tevcih ettiği 7/34254 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :

Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**ELAZIĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN ENVER ERDEM'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/34254)**

Soru 1:

Elazığ'da doğalgaz dağıtımını üstlenen Aksa Doğalgaz AŞ'nin, doğalgaz aboneliklerinde aldığı güvence bedellerini revize ederek (arttırarak) resmi kurum ve kuruluşlardan yeniden güvence bedeli almaya başlaması; bu durumun sadece Elazığ kamuoyunda değil, Türkiye ölçeğinde bütün resmi kurumları ilgilendiren ve acilen aydınlatılması gereken bir konu olduğunu ortaya çıkarmıştır.

'Güvence bedeli' kavramının 4646 Sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu ile 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda ifade edilmediği halde; 03-11-2002 tarih ve 24925 sayılı resmi gazetede yayımlanan Doğalgaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 39. maddesinde "dağıtım şirketleri alacaklarını garanti altına alabilmek amacıyla, mekanik sayaç kullanan abonelerden abonelik sözleşmesinin imzalanması sırasında bir defaya mahsus olmak üzere güvence bedeli alabilir. Ancak ön ödemeli sayaç kullanan abonelerden güvence bedeli alınamaz" ifadeleri yer almaktadır. EPDK bu maddeyi yapmış olduğu sözleşmelere koymak suretiyle uygulamaya geçirmekte; böylelikle hem devlete ait kurum ve kuruluşların tamamı hem de doğalgaz ve elektrik aboneleri olan bütün vatandaşlar güvence bedellerini ilgili firmalara ödemek zorunda bırakılmaktadır.

Resmi kurum ve kuruluşların borçları devletimizin güvencesi ve teminatındadır. Buna rağmen bu uygulamaların yapılıyor olması vatandaşlarımıza da ek külfetler yüklenmesine neden olmaktadır. Ayrıca bu güvence bedellerini (depozitoları) kimin ödeyeceği hususu da tartışmalı hale gelmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda güvence bedellerinin devlet tarafından mı yoksa okul aile birlikleri tarafından mı karşılanacağı belirsiz hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

- Resmi kurum ve kuruluşların borçları, devletimizin güvencesi ve teminatı altındayken bu kurumların güvence bedeli adı altında ücretler ödemesini doğru buluyor musunuz?

Cevap 1:

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununda tüketiciler, serbest ve serbest olmayan tüketiciler olarak iki şekilde sınıflandırılmış olup kamu kurumlarına yönelik bir tüketici grubu ayrımı bulunmamaktadır. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu herhangi bir kurum, kuruluş veya kişiye güvence bedeli konusunda bir muafiyet tanımamaktadır.

Soru 2:

AB ülkeleri, OECD ülkeleri veya gelişmiş ülkelerde güvence bedeli uygulaması var mıdır? Varsa nasıl işlemektedir?

Cevap 2:

Avrupa Birliği veya gelişmiş ülkelerde güvence bedeli uygulaması mevcut olup, uygulama şekli farklılık gösterebilmektedir. Uygulama şekli ülkeden ülkeye değiştiği gibi ülke içinde şirketten şirkete bile değişiklik gösterebilmektedir. Uygulama örnekleri;

- zorunlu olarak güvence bedeli ödeyen,
- ilgili hizmet sağlayıcı şirketle ilk defa sözleşme imzalanıyorsa alınan,
- bir yıllık faturalarını düzenli ödediğini daha önce sözleşme yaptığı şirketten aldığı referansla belgeleyenlerden alınmayan,
- daha önceki faturalarını düzenli ödediğini belgelendiremeyenlerden alınan,
- düşük gelirli olduğunu bildirenler için sosyal fonlardan destek sağlanarak alınan,
- banka teminatı sunan veya kredi sicili geçmişi uygun bulunanlardan alınmayan,
- bir yıllık faturaları konusunda aylık olarak anlaşmaya varılıp sene sonunda mahsuplaşma

**ELAZIĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN ENVER ERDEM'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/34254)**

yapılacağı kabul edilen ve bankaya aylık ödeme emri veren tüketicilerden alınmayan şeklinde farklı olabilmektedir. Bu bedel ise 1,5 - 3 aylık ortalama ya da azami tüketim bedelleri hesaplanarak tahsil edilebilmektedir.

Sorular 3, 4:

- Kanunda belirtilmeyen, yönetmeliğin 39. Maddesinde serbest bırakılan, bakanlığınızın yaptığı sözleşmelerle mecburi hale getirilen güvence bedeli uygulaması ahlaki midir?
- Doğalgaz dağıtımıyla iştigal eden firmalarla EPDK arasındaki bu hükmün gerekçesi nedir?

Cevaplar 3, 4:

Güvence bedeli, Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinde *"Dağıtım şirketi, alacaklarını garanti altına alabilmek amacıyla, mekanik sayaç kullanan abonelerden abonelik sözleşmesinin imzalanması sırasında bir defaya mahsus olmak üzere güvence bedeli alabilir. Ancak ön ödemeli sayaç kullanan abonelerden güvence bedeli alınmaz. Güvence bedeli, doğal gazı fiilen kullanmak üzere sözleşme yapan kişilerden veya bunların yetkili temsilcilerinden alınır. Güvence bedelleri ile bunların hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar, her yıl tarife önerisi ile birlikte dağıtım şirketi tarafından Kuruma önerilir ve Kurul tarafından belirlenir. Mal ve/veya hizmet üretim amaçlı doğal gaz kullanan aboneler ile serbest tüketiciler güvence bedeli olarak nakit yerine banka kesin teminat mektubu da verebilir. Abonelik sözleşmesi sona eren veya müşterinin muvafakati ile mekanik sayaç ön ödemeli sayaç ile değiştirilen abonenin, dağıtım şirketinde bulunan güvence bedeli, tüm borçların ödenmiş olması ve nakit olarak alınan güvence bedellerinin ise ilgili mevzuat çerçevesinde güncelleştirilmesi kaydıyla, talep tarihinden itibaren beş gün içerisinde aboneye veya onun yetkili temsilcisine iade edilir. Serbest tüketicilerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı ve koşulları imzalanacak sözleşmeler kapsamında serbestçe belirlenir."* şeklinde düzenlenmiştir.

Ayrıca; 25/12/2012 tarih ve 28508 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4168 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (Kurul) Kararının 1 inci maddesinde yer alan; *"Konut tüketicileri (evsel tüketiciler) hariç olmak üzere, tüm tüketiciler serbest tüketici statüsündedir."* hükmü gereğince, kamu kurumları doğal gaz piyasası uygulamaları bakımından "serbest tüketici" statüsünde olabilmektedir. Serbest tüketici statüsü ise Kanunun tanımlar kısmında *"yurt içinde herhangi bir üretim şirketi, ithalat şirketi, dağıtım şirketi veya toptan satış şirketi ile doğal gaz alım-satım sözleşmesi yapma serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder"* düzenlemesi ile belirlenmiştir. Bu durumda, doğal gaz alımı (tedariki) konusunda, yalnızca yetkili dağıtım şirketinden değil, bunun yanı sıra diğer tedarikçi şirketlerden de doğal gaz temin edilmesi mümkündür. Serbest tüketiciler güvence bedelini tedarikçileri ile pazarlık yaparak serbestçe belirleyebilmektedirler.

3/12/2012 tarih ve 4168 sayılı Kurul Kararı gereği konut tüketicileri (evsel tüketiciler) hariç olmak üzere, tüm tüketiciler serbest tüketici statüsündedir. Dolayısıyla tüm kamu kurumları serbest tüketici olduğundan doğal gazı farklı tedarikçilerden tedarik edebilir ve güvence bedeli dâhil diğer hususları müzakere edebilirler.

Doğal gaz dağıtım şirketleri hizmetlerini kaliteli ve sürekli sağlayarak mali olarak varlıklarını devam ettirebilmek ve bunun unsurlarından biri olarak alacaklarını teminat altına almak için güvence bedeli alabilirler.

**ELAZIĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN ENVER ERDEM'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/34254)**

Soru 5:

Devletin resmi kurum ve kuruluşlarından alınan güvence bedeli uygulaması hangi tarihten itibaren başlatılmıştır? Öncesinde benzer bir uygulama var mıdır?

Cevap 5:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 18/04/2011 tarih ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu sonrası piyasayı düzenlemeye başlamış ve 03/11/2002 tarih ve 24925 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Doğal Gaz Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında güvence bedelini uygulamaya koymuştur.

Sorular 6, 7, 8:

- Türkiye ölçeğinde bugüne kadar resmi kurum ve kuruluşların ödemiş olduğu toplam tutar ne kadardır? Toplanan bedellerin ne kadarı iade edilmiştir?
- Türkiye ölçeğinde bugüne kadar özel şahısların ödemiş olduğu toplam tutar ne kadardır? Toplanan bedellerin ne kadarı iade edilmiştir?
- Doğalgaz aboneliklerinde alınan 'güvence bedelleri' hangi banka veya kurumlarda tutulmakta, nerede ve nasıl kullanılmaktadır?

Cevaplar 6, 7, 8:

Dağıtım şirketleri tarafından alınan güvence bedellerinin geri ödenmesine ilişkin ise, 3603 sayılı Kurul Kararında *"05/03/2003 tarihinden sonra güvence bedeli alınan müşterilerden, sözleşmesi sona eren veya mekanik sayacı ön ödemeli sayaç ile değiştirilenlerin, dağıtım şirketinde bulunan güvence bedeli tüm borçların ödenmiş olması kaydıyla, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık olarak ilan edilen, 1994=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Genel İndeksi'nde bir ay önceye göre meydana gelen değişim oranları esas alınarak güncelleştirilir ve talep tarihinden itibaren üç gün içerisinde kendisine iade edilir."* hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla güncellemede her ayın 3 üncü günü TÜİK tarafından ilan edilen 1994=100 Temel Yılı TÜFE oranı dikkate alınarak hesaplanır. İlgili bedel başvuru tarihinden itibaren üç gün içerisinde iade edilir. İade tarihinde açıklanmış bulunan oran ne ise ona göre güncellenir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, doğal gaz dağıtım şirketleriyle herhangi bir sözleşme yapmamaktadır. Sözleşmeler tüketiciler ve dağıtım şirketleri arasında karşılıklı olarak akdedilmektedir.

Güvence bedeli ilgili tüketiciye iade edilirken enflasyon ile güncelleme yapılarak tüketicinin mağduriyeti engellenmektedir.